

Trobada del **Grup de Lectura Meteora** a Documenta
Pau Claris, 144, Barcelona

17 de desembre de 2018

Feliçment, jo sóc una dona, Maria Aurèlia Capmany (Ed. 62, Barcanova)

Impressions generals

S'ha conclòs que l'obra té una gran quantitat d'elements argumentals i descriu molts estadis socials diferents. Sens dubte, té la voluntat d'explicar la societat catalana del segle XX (la data de naixement de la protagonista ja és tota una declaració de principis).

Cal per descomptat contextualitzar l'obra i els seus personatges en l'època que es narra, ja que és un retrat social de la Barcelona dels primers cinquanta anys del segle (es fa un interessant recorregut pels barris de la Barcelona Vella, per les botigues de l'època, els locals d'esbarjo, les cafeteries, els oficis de l'època...).

Hi ha qui ha trobat a faltar un pont argumental entre els capítols. Hi ha canvis en l'argument que no s'expliquen en detall i de vegades els salts o fugides endavant del personatge de Carola Milà, sempre impregnats de tristor, costen d'entendre. També pot costar de creure que no es trobi amb ningú d'ambients anteriors de la seva vida, tot i que pot ser que ningú la busqui per l'absència de lligams que hi deixa. D'altra banda, cal recordar que l'argument sí que recupera dos personatges d'etapes anteriors, el doctor Puig i Homs, durant la Guerra Civil, i el seu nebot Gigi, a París.

Carola Milà, una protagonista indiscutible però discutida

Carola no és una protagonista que generi una empatia general. Sembla molt dura, i de vegades fins i tot insensible. Un motiu podria ser la seva falta de referents femenins familiars (la mare fugí quan ella és molt petita, l'àvia és morta i només té la madrastra, poc o gens interessada en ella).

Carola Milà és sens dubte una supervivent, i el que demana és acceptació, respecte, més que no pas amor. Per a ella esdevé imperiós obtenir diners per aconseguir el benestar que mai no ha tingut i la llibertat personal, encara que això la dugui fins al cul-de-sac de la prostitució.

També es va dir que Carola és una dona a la recerca de la seva identitat perquè no té un bressol ben forjat. I els mètodes que utilitza en aquesta recerca ens poden semblar prou discutibles, però també cal entendre que són els que ella tria o es veu forçada a triar.

L'element argumental de la sort també és molt destacable en la vida de Carola. Fent el mateix que ella, algú amb més mala sort no se n'hauria sortit.

També és importantíssim en el personatge la seva bellesa física que, sumada a la llestesa que li ha proporcionat la pobresa, la fa sobreviure en circumstàncies molt difícils.

És una dona que no ha rebut mai cap afecte, si excloem els seus dos grans amors, apassionats però tots dos tràgics.

Una de les seves estratègies quan ha d'adaptar-se a un ambient nou és involucrar-s'hi amb gran intensitat, sovint fins a l'excés (el cas del convent). Per aconseguir els seus objectius, de vegades ens pot semblar un personatge faltat d'escrúpols. El fet, però, de no arrossegair lligams afectius li permet canviar d'ambient sense grans recances. Si en un lloc no hi tens res, tampoc costa tant marxar-ne.

És una dona dura i pràcticament disposada a tot, però quan troba gent com cal també sap estimar amb generositat.

Els altres personatges

Es va constatar que *Feliçment, jo sóc una dona* és una obra de moltíssims personatges. Els masculins estan dividits en dos grans blocs: els materialistes-maltractadors, que pràcticament envolten la protagonista, i els idealistes fins a la mort, amb qui troba l'amor, però també el desconsol.

El doctor Subietas, el metge forense, seria l'única excepció, ja que és potser l'únic personatge que es comporta com un veritable amic, sense demanar res a canvi, a part de la satisfacció de, sent un home lleig, provocar la gelosia del marit de Carola.

Els personatges femenins oscil·len entre les dones-gerro —pura decoració matrimonial— o les dones-instrument, a qui s'utilitza per solucionar problemes o necessitats primàries. En les circumstàncies descrites en el llibre, una mínima llibertat de la dona sembla del tot impossible, si observem les imposicions socials de l'època.

Tècnica literària, influències

La novel·la s'ha considerat de discurs fluid i àgil. Hi passen moltes coses i la lectura no s'encalla. L'obra es narra en primera persona, excepte els capítols 5 i 13, en què es fa en tercera persona, es podria pensar que perquè són els capítols on la protagonista pateix un sotrac emocional més fort amb la pèrdua dels seus dos grans amors.

També es va dir que Carola Milà és l'excusa o el fil conductor que Maria Aurèlia Capmany fa servir per mostrar què volia aconseguir en narrativa; és l'eina de l'autora per experimentar en literatura.

En l'estil de l'obra també s'hi ha observat el vessant teatral de la Capmany. Així mateix, en la novel·la hi ha gèneres literaris barrejats (teatre, narrativa, autobiografia...), i al costat d'una narració més descriptiva, un xic més pausada, els diàlegs es fan servir per accelerar la trama argumental.

S'ha assenyalat una influència argumental volguda per part de Maria Aurèlia amb *El carrer de les camèlies* de Mercè Rodoreda. Capmany construeix un personatge amb trets biogràfics molt semblants a la Cecília Ce de Rodoreda, però amb unes reaccions més inconformistes i radicals davant les mateixes disjuntives vitals.

També s'ha parlat d'una reminiscència en l'obra de la novel·la picaresca, on l'argument no és una línia constant sinó una suma de diferents dificultats vitals que s'apleguen com en un conjunt de relats. Estructuralment, els sumaris inicials de cada capítol també recorden el model picaresc, com també els avenços argumentals o l'esment de personatges que no apareixeran fins més endavant de l'obra.

Anna Maria Capmany

Hem tingut la sort de gaudir de la companyia d'Anna Maria Capmany, neboda de l'autora, que ha tingut l'amabilitat de comentar-nos que, per a ella, *Feliçment, jo sóc una dona* és una obra que ha entès millor i n'ha gaudit més quan l'ha rellegida ara, al cap dels anys.

Ha dit també que Maria Aurèlia Capmany va ser l'única dona visible de la literatura catalana durant molts anys, ja que la resta de dones que escrivien en català eren a l'exili, i ella en l'àmbit literari de la postguerra sempre es va veure voltada d'homes fins pràcticament a finals dels anys seixanta.

Ha explicat que el personatge de Carola Milà també havia provocat en altres lectors aquesta sensació de falta d'empatia, al costat de qui la considera una gran lluitadora per sobre de tot.

També ens ha comentat l'Anna que Maria Aurèlia Capmany va decidir amb vint anys no marxar a l'exili per l'edat avançada dels seus pares i per no abocar la família a una situació econòmica molt difícil.

Ha assenyalat també que el feminisme de Maria Aurèlia Capmany va ser sempre integrador, ja que considerava les reivindicacions de la dona com a reivindicacions de la persona, incloent-hi els homes, contràriament a l'ideari més radical de Lídia Falcón, amb qui va tenir enganxades dialèctiques bastant fortes.

•

El nostre agraïment més sincer, doncs, a **Anna Maria Capmany** per la seva presència i les seves aportacions a la trobada.

www.editorialmeteora.cat

Meteora
18 anys

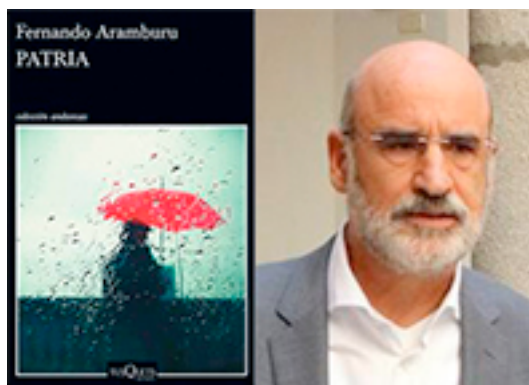
avançant amb el segle...

Gran Via de les Corts Catalanes, 794, ent. 1a
08013 Barcelona
Tel. 93 265 56 54
CIF B62214101

Editorial Meteora SL
www.editorialmeteora.cat

contacte@editorialmeteora.com

Pròxima trobada del Grup: dilluns, 21 de gener de 2019, 19h. Llibreria Documenta.
Obra: *Patria*, de Fernando Aramburu (Tusquets)



Us recordem que Llibreria Documenta us fa un **5% de descompte** de les obres que llegim com a participants en el Grup de Lectura (per encàrrecs: 93 317 25 27).

Més informació sobre el Grup de Lectura Meteora:

www.editorialmeteora.cat